

MIĘDZYSZKOLNA LIGA PRZEDMIOTOWA

JĘZYK POLSKI

Treści, które powinien opanować uczeń przystępujący do konkursu zostały wybrane z podstawy programowej i stanowią bazę do konstruowania zadań zawartych w arkuszu konkursowym w roku szkolnym 2024/2025. Czas trwania – 60 minut.

ZAKRES MATERIAŁU:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- rodzaje literackie: epika, liryka i dramat - cechy charakterystyczne,
- gatunki literackie wpisane w poszczególne rodzaje, (tren, dramat, powieść, opowiadanie, nowela);
- elementy świata przedstawionego – określanie czasu i miejsca akcji, wskazywanie bohaterów i wydarzeń;
- tematyka oraz problematyka utworu;
- narracja pierwszoosobowa i trzecioosobowa (wskazanie ich funkcji w utworze);
- podmiot liryczny i jego funkcje w utworze poetyckim;
- rozpoznawanie środków poetyckich tj. epitet, porównanie, przenośnia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, pytania retoryczne, neologizm, inwokacja, symbol, alegoria i określanie ich funkcji;
- wyszukiwanie w tekście potrzebnych informacji oraz rozpoznawanie odpowiednich fragmentów tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;
- interpretowanie tekstów ikonicznych (obraz, plakat, grafika, fotografia, rzeźba, itp.);

II. Kształcenie językowe

- rozpoznawanie odmiennych i nieodmiennych części mowy;
- rozpoznawanie imiesłów – zasady ich tworzenia i odmiany;
- poprawne stosowanie imiesłowowych równoważników zdania, rozumienie ich funkcji;
- rozróżnianie wypowiedzi wielokrotnie złożonych;
- odróżnianie mowy zależnej i niezależnej, przekształcanie mowy zależnej na niezależną i odwrotnie;
- rozpoznawanie nazw osobowych i miejscowych, rodzajów nazw miejscowych, używanie poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- rozpoznawanie stylu potocznego, urzędowego, artystycznego, naukowego, publicystycznego;

III. Tworzenie wypowiedzi

- tworzenie spójnych tekstów użytkowych, w tym zaproszenia lub ogłoszenia;
- wykorzystywanie znajomości zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- odróżnianie przykładu od argumentu;
- tworzenie wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym – rozprawki lub przemówienia;

Uczeń powinien znać lektury obowiązkowe wskazane w podstawie programowej:

- 1) Aleksander Fredro, *Zemsta*;
- 2) Adam Mickiewicz, *Świtezianka*;
- 3) Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książe*;
- 4) Jan Kochanowski, *Tren VII i VIII*;
- 5) Sławomir Mrożek, *Artysta*;
- 6) Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*;
- 7) Maria Konopnicka, *Rota*;

W swojej pracy uczeń może odwołać się do wszystkich lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej.